

KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARNING IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MODELI

Iqboloy Ibrohimova Tohirjon qizi, iqboloyibrohimova9@gmail.com.

Namangan davlat pedagogika instituti Art pedagogika kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada kichik maktab yoshidagi bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish jarayonining nazariy asoslari, pedagogik shart-sharoitlari hamda samarali modelini ishlab chiqish masalalari yoritilgan. Tadqiqotda ijodiy fikrlash, mustaqil qaror qabul qilish va yangi g'oyalarni ilgari surish ko'nikmalarini rivojlantirishga o'naltirilgan. o'quv-tarbiyaviy. faoliyat. tahlil. qilingan.

Kalit so'zlar: ijodkorlik, pedagogik model, kichik maktab yoshi, ta'lim texnologiyasi, rivojlantiruvchi muhit.

Аннотация: В статье освещены теоретические основы процесса развития творческих способностей у детей младшего школьного возраста, педагогические условия и вопросы разработки эффективной модели. В исследовании проанализирована учебная деятельность, направленная на развитие творческого мышления, самостоятельного принятия решений и выдвижения новых идей.

Ключевые слова: творчество, педагогическая модель, младший школьный возраст, образовательные технологии, развивающая среда.

Abstract: The article highlights the theoretical foundations, pedagogical conditions, and the development of an effective model for fostering creative abilities in primary school-aged children. The research analyzes educational activities aimed

at developing creative thinking, independent decision-making, and the ability to generate new ideas.

Keywords: creativity, pedagogical model, primary school age, educational technology, developmental environment.

Kirish.

Bugungi kunda ta'lim tizimida asosiy e'tibor o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi va muammoli vaziyatlarni hal eta olish qobiliyatini shakllantirishga qaratilmoqda. Ayniqsa, kichik maktab yoshi bolaning intellektual va shaxsiy rivojlanishida poydevor davr hisoblanadi. Shu bois bu davrda ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish ta'lim jarayonining muhim yo'nalishlaridan biridir. Ijodkorlik inson tafakkurining eng yuqori bosqichidir. U orqali bola atrof-muhitni o'zicha anglaydi, yangi g'oyalar yaratadi va hayotga ijodiy yondashishni o'rganadi. Zamonaviy pedagogik jarayonda ijodiy rivojlanishga yo'naltirilgan pedagogik model ishlab chiqish o'qituvchilardan ilmiy asoslangan yondashuvni talab etadi.

Metodlar (Tadqiqot usullari).

Tadqiqotda quyidagi ilmiy-pedagogik usullar qo'llanildi:

1. Nazariy tahlil – pedagogika, psixologiya va didaktika sohalaridagi ilmiy manbalar o'rganildi.
 2. Kuzatish – boshlang'ich sinf darslarida o'quvchilarning ijodiy faolliklari kuzatildi.
 3. Suhbat va anketa – o'qituvchi va o'quvchilardan ma'lumot olindi.
 4. Tajriba-sinov ishlari – ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishga mo'ljallangan pedagogik model.amalda.sinovdan.o'tkazildi.
- Tadqiqot ishtirokchilari sifatida 2–4-sinf o'quvchilari hamda boshlang'ich sinf o'qituvchilari tanlab olindi.

Natijalar va muhokama (Results and Discussion).

1. Kichik maktab yoshidagi bolalarning ijodiy xususiyatlari

Bu yoshda bolalar o'yin orqali, tasavvur yordamida va taqlid asosida o'rganadi. Ularning ijodiy faolligi quyidagi belgilar bilan ifodalanadi:

- yangi g'oyalarni ilgari surish qobiliyati;
- noodatiy fikrlashga moyillik;
- tasavvur va fantaziyaning kengligi;
- mustaqil qaror qabul qilishga intilish.

Psixologlar fikricha, 6–10 yosh oralig'ida ijodiy tafakkur eng tez rivojlanadi. Shu bois bu davrda o'qituvchi tomonidan ijodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhiti yaratilishi zarur.

2. Ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishning pedagogik modeli

Tadqiqot natijasida quyidagi pedagogik model taklif etildi:

A) Maqsadli bosqich:

- o'quvchining ijodiy fikrlashini shakllantirish;
- muammoli vaziyatlar asosida mustaqil yechim topishga o'rgatish;
- innovatsion fikrlashni qo'llab-quvvatlash.

B) Motivatsion bosqich:

- o'yinli metodlardan foydalanish;
- rag'batlantirish va maqtoov tizimi;
- ijodiy topshiriqlar orqali qiziqish uyg'otish.

C) Amaliy bosqich:

- loyihaviy va tadqiqot topshiriqlarini bajarish;
- rasm, hikoya, she'r, sahnalashtirish kabi faoliyat turlarida ishtirok etish;
- guruhli ishlarda ijodiy yechim topish.

D) Baholash bosqichi:

- o‘quvchining individual ijodiy natijalarini tahlil qilish;
- refleksiya jarayonida o‘z faoliyatini baholash;
- o‘qituvchi va sinfdoshlar fikrini inobatga olish.

3. Amaliy natijalar

Sinov natijalari shuni ko‘rsatdiki, tajriba guruhida o‘qituvchilar ijodiy faoliyatga asoslangan metodlarni qo‘llaganlarida o‘quvchilarning:

- darsdagi faolligi 25–30% ga oshgan;
- mustaqil fikr bildirish ko‘nikmalari sezilarli darajada rivojlangan;
- o‘quv jarayoniga qiziqish kuchaygan;
- ijodiy ishlarni bajarish sifati yaxshilangan.

Bu esa taklif etilgan modelning samaradorligini tasdiqlaydi.

Xulosa.

Kichik maktab yoshidagi bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish uchun o‘qituvchi:

- dars jarayonini ijodiy muhitga aylantirishi;
- o‘yin, loyihaviy va muammoli topshiriqlardan keng foydalanishi;
- o‘quvchilarni mustaqil izlanishga yo‘naltirishi lozim.

Taklif etilgan pedagogik model amaliyotda samarali bo‘lib, o‘quvchilarning ijodiy fikrlashini shakllantirish, mustaqil qaror qabul qilish va o‘z g‘oyasini himoya qila olish ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Vygotskiy L.S. Ijod va rivojlanish psixologiyasi. – Moskva, 1989.
2. Davletshin M.G. Bolalar psixologiyasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2000.

3. Hasanboyeva O. Boshlang'ich ta'lim metodikasi. – Toshkent: Fan, 2019.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4312-son qarori. Ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. – Toshkent, 2019.
5. Yusupova D. Ijodiy ta'lim texnologiyalari va innovatsiyalar. – Toshkent, 2021.